

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ 2026
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΧΗΜΕΙΑ

Ενδεικτικές απαντήσεις

ΘΕΜΑ Α

Για τις προτάσεις **A1** έως και **A4** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή επιλογή.

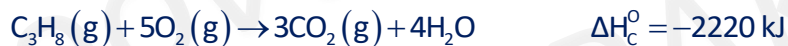
- A1.** Σε ποια από τις παρακάτω υποστιβάδες αντιστοιχούν περισσότερα ατομικά τροχιακά;
- α. Στην υποστιβάδα 3d.
  - β. Στην υποστιβάδα 4f.
  - γ. Στην υποστιβάδα 2s.
  - δ. Στην υποστιβάδα 4p.

Μονάδες 5

Απάντηση:

Σωστή η β

- A2.** Δίνεται η θερμοχημική εξίσωση:

Για την αντίδραση πλήρους καύσης του $\text{C}_3\text{H}_8(\text{g})$ σε πρότυπη κατάσταση ισχύει ότι:

- α. η ενθαλπία των προϊόντων είναι 2220 kJ.
- β. κατά την πλήρη καύση 1 μορίου $\text{C}_3\text{H}_8(\text{g})$ εκλύεται ποσό θερμότητας 2220 kJ.
- γ. κατά την πλήρη καύση 1 mol $\text{C}_3\text{H}_8(\text{g})$ εκλύεται ποσό θερμότητας 2220 kJ.
- δ. κατά την πλήρη καύση 1 mol $\text{C}_3\text{H}_8(\text{g})$ απορροφάται ποσό θερμότητας 2220 kJ.

Μονάδες 5

Απάντηση:

Σωστή η γ

- A3.** Σε ποιον από τους παρακάτω διαλύτες το ιώδιο (I₂) έχει την μικρότερη διαλυτότητα;
- Στο νερό (H₂O).
  - Στο εξάνιο (C₆H₁₄).
  - Στον τετραχλωράνθρακα (CCl₄).
  - Στο επτάνιο (C₇H₁₆).

Μονάδες 5

Απάντηση:

Σωστή η α

- A4.** Καταλύτης ονομάζεται μια ουσία, η οποία με την παρουσία της σε μικρές ποσότητες:
- δεν μεταβάλλει την ταχύτητα αντίδρασης.
  - μειώνει την ταχύτητα αντίδρασης.
  - αυξάνει την ενέργεια ενεργοποίησης (E_a) της αντίδρασης.
  - αυξάνει την ταχύτητα αντίδρασης.

Μονάδες 5

Απάντηση:

Σωστή η δ

- A5.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **ΣΩΣΤΟ**, αν η πρόταση είναι σωστή ή τη λέξη **ΛΑΘΟΣ**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- Το οξαλικό οξύ, (COOH)₂, δεν οξειδώνεται από διάλυμα KMnO₄ παρουσία H₂SO₄.
  - Αυτοκατάλυση ονομάζεται το φαινόμενο, στο οποίο ένα από τα προϊόντα μιας αντίδρασης δρα ως καταλύτης της.
  - Η σταθερά ιοντισμού ενός ασθενούς οξέος HA, σε σταθερή θερμοκρασία, εξαρτάται από τη συγκέντρωση του οξέος στο διάλυμα.
  - Σύμφωνα με τη θεωρία Brønsted-Lowry, το συζυγές οξύ της NH₃ είναι το NH₄⁺.
  - Στην ένωση $\overset{1}{\text{C}}\text{H}_3 - \overset{2}{\text{O}} - \overset{3}{\text{C}}\text{H}_2 - \text{C}\text{H}_3$, τα άτομα άνθρακα 1, 2 και 3 έχουν αριθμούς οξείδωσης -2, -1 και -3, αντίστοιχα.

Μονάδες 5

Απάντηση:

1Λ, 2Σ, 3Λ, 4Σ, 5Σ

ΘΕΜΑ Β

B1. α. Να γραφούν οι ηλεκτρονιακές δομές των ατόμων των χημικών στοιχείων Χ, Ψ και Ω στη θεμελιώδη κατάσταση, αν είναι γνωστό ότι αυτά ανήκουν στην Τρίτη περίοδο του Περιοδικού Πίνακα και ισχύουν τα παρακάτω:

- Το στοιχείο Χ ανήκει στον τομέα p και έχει 3 μονήρη ηλεκτρόνια σε θεμελιώδη κατάσταση.
- Το στοιχείο Ψ είναι το πιο ηλεκτραρνητικό στοιχείο της περιόδου.
- Το στοιχείο Ω έχει τη μεγαλύτερη ατομική ακτίνα από τα χημικά στοιχεία της περιόδου.

(Μονάδες 3)

β. Να κατατάξετε κατά αύξουσα ενέργεια πρώτου ιοντισμού E_{i1} τα χημικά στοιχεία Χ, Ψ και Ω.

(Μονάδες 2)

Μονάδες 5

Απάντηση:

α. 3^η Περίοδο άρα $n_{\max}=3$, τομέας p: το τελευταίο ηλεκτρόνιο σε p υποστιβάδα

i) Χ: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^3$

ii) Ψ: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^5$

iii) Ω: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^1$

β. Χ: ανήκει στην 3^η περίοδο και 15^η ομάδα

Ψ: ανήκει στην 3^η περίοδο και 17^η ομάδα

Ω: ανήκει στην 3^η περίοδο και 1^η ομάδα

Η πρώτη ενέργεια ιοντισμού αυξάνεται από αριστερά προς τα δεξιά κατά μήκος μίας περιόδου συνεπώς θα ισχύει: $E_{i1}(\Omega) < E_{i1}(X) < E_{i1}(\Psi)$

B2. Δίνεται η χημική εξίσωση της αντίδρασης:

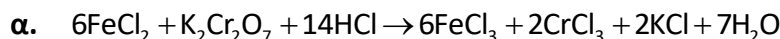

α. Να ισοσταθμίσετε την παραπάνω χημική εξίσωση (Μονάδες 2).

β. Να προσδιορίσετε ποιο σώμα είναι το οξειδωτικό και ποιο το αναγωγικό, αιτιολογώντας τις απαντήσεις σας (Μονάδες 2).

Μονάδες 4

Απάντηση:

β. Το Cr ανάγεται, καθώς ο αριθμός οξειδωσης του μειώνεται από +6 σε +3. Επομένως, το $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ είναι το οξειδωτικό σώμα.

Ο Fe οξειδώνεται, καθώς ο αριθμός οξειδωσής του αυξάνεται από +2 σε +3. Επομένως, το FeCl_2 είναι το αναγωγικό σώμα.

B3. Για τα επόμενα μονοπρωτικά οξέα HA, HB, HΓ υπάρχουν τα ακόλουθα πειραματικά δεδομένα:

i) Υδατικό διάλυμα του οξέος HA, συγκέντρωσης 0,01 M, έχει $\text{pH} = 2$.

ii) Υδατικό διάλυμα του άλατος NaB έχει $\text{pH} = 9$.

iii) Υδατικό διάλυμα του οξέος HΓ έχει $\text{pH} = 2$. Όταν αραιωθούν 10 mL του διαλύματος αυτού σε τελικό όγκο 100 mL, το αραιωμένο διάλυμα έχει $\text{pH} = 2,5$.

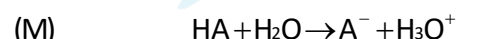
Με βάση τα ανωτέρω δεδομένα, να εξηγήσετε ποια από τα οξέα HA, HB, HΓ είναι ισχυρά και ποια είναι ασθενή.

Δίνεται για το H_2O : $K_w = 10^{-14}$ και $\theta = 25^\circ\text{C}$.

Μονάδες 6

Απάντηση:

Για το HA

Αρχικά 0,01 - -

Ιοντ. / Παρ. -0,01 +0,01+0,01

Τελικά - 0,01 0,01

$\text{pH} = -\log[\text{H}_3\text{O}^+] = -\log 10^{-2} = 2$

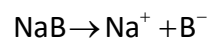
HA ισχυρό

Για το HB

Εάν το B^- προερχόταν από ισχυρό οξύ HB τότε το άλας θα ήταν ουδέτερο

όμως $\text{pH} = 9$

Άρα

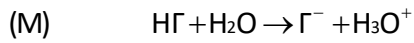

HB ασθενές

Για το ΗΓ

Έστω ότι το ΗΓ είναι ισχυρό

Αρχικό διάλυμα

Αρχικά   C   -   -

Ιοντ. / Παρ. -C   +C   +C

Τελικά   -   C   C

$$\text{pH} = 2 \rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-2} \text{M} = 0,01 \text{M}$$

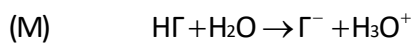
Αραίωση

$$C \cdot V = C' \cdot V'$$

$$0,01 \cdot 0,01 = C' \cdot 0,1$$

$$C' = 0,001 \text{M} = 10^{-3} \text{M}$$

Τελικό διάλυμα

Αρχικά   C'   -   -

Ιοντ. / Παρ. -C'   +C'   +C'

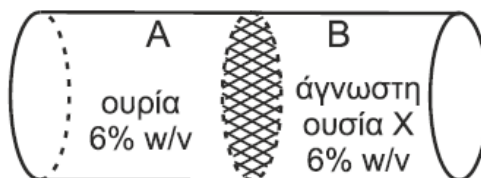
Τελικά   -   C'   C'

$$\text{pH} = -\log[\text{H}_3\text{O}^+] = -\log 10^{-3} = 3$$

Απορρίπτεται διότι $\text{pH} = 2,5$

ΗΓ ασθενές

B4. Οριζόντιο κυλινδρικό δοχείο (Σχήμα 1) χωρίζεται στο μέσο με κινητή ημιπερατή μεμβράνη.

Σχήμα 1

Γεμίζουμε το τμήμα A με υδατικό διάλυμα ουρίας ($M_r = 60$), περιεκτικότητας 6% w/v, και το τμήμα B με υδατικό διάλυμα άγνωστης ουσίας X, περιεκτικότητας 6% w/v. Η ημιπερατή

μεμβράνη κινείται από το τμήμα Β προς το τμήμα Α. Τα διαλύματα είναι μοριακά και βρίσκονται στην ίδια θερμοκρασία.

α. Να επιλέξετε ποια από τις παρακάτω ουσίες είναι δυνατόν να είναι η ουσία Χ, η οποία περιέχεται στο διάλυμα του τμήματος Β:

i. Μεθανάλη ($M_r = 30$)

ii. Ουρία ($M_r = 60$)

iii. Γλυκόζη ($M_r = 180$)

(Μονάδα 1)

β. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (Μονάδες 3).

Μονάδες 4

Απάντηση:

α. Σωστή επιλογή η i. Μεθανάλη ($M_r=30$)

β. Για να μετακινείται η ημιπερατή μεμβράνη από το τμήμα Β προς το τμήμα Α, πρέπει το διάλυμα Α να είναι υποτονικό από το διάλυμα Β έτσι ώστε να διέρχονται περισσότερα μόρια νερού από το διάλυμα Α προς το διάλυμα Β, ανά μονάδα χρόνου, από όσα διέρχονται από το διάλυμα Β στο διάλυμα Α. Οι όγκοι των διαλυμάτων αρχικά είναι ίσοι και οι περιεκτικότητες των διαλυμάτων ίσες.

Σε 100 mL διαλύματος Α περιέχονται 6 g ουρίας

Σε V mL διαλύματος Α περιέχονται 6V/100 g ουρίας

Σε 100 mL διαλύματος Α περιέχονται 6 g ουσίας Χ

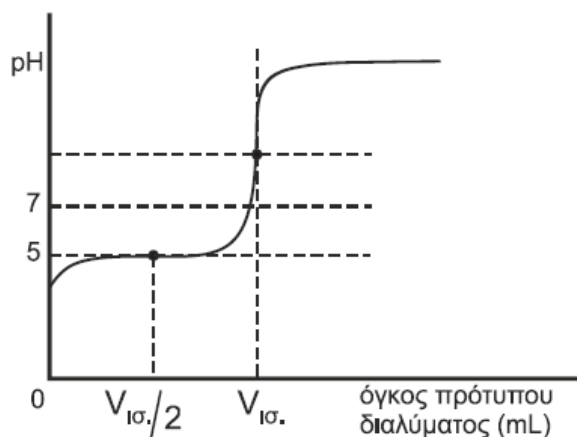
Σε V mL διαλύματος Α περιέχονται 6V/100 g ουσίας Χ

Δηλαδή $m_A = m_B$

Πρέπει το διάλυμα Α να είναι υποτονικό από το διάλυμα Β:

$$\Pi_A < \Pi_B \Rightarrow c_A RT < c_B RT \Rightarrow \frac{n_A}{V} < \frac{n_B}{V} \Rightarrow \frac{m_A}{M_{r_A}} < \frac{m_B}{M_{r_B}} \Rightarrow M_{r_B} < M_{r_A} \Rightarrow M_{r_B} < 60$$

B5. Ορισμένος όγκος υδατικού διαλύματος μονοπρωτικού οξέος ΗΑ ογκομετρήθηκε με πρότυπο διάλυμα NaOH και σχεδιάστηκε η παρακάτω καμπύλη ογκομέτρησης, όπου Vισ. είναι ο όγκος του πρότυπου διαλύματος που απαιτήθηκε στο ισοδύναμο σημείο.

α. Να επιλέξετε ποιο από τα παρακάτω μπορεί να είναι το οξύ:

- i. HCOOH με $K_a = 10^{-14}$ ii. CH_3COOH με $K_a = 10^{-15}$ iii. HClO με $K_a = 10^{-16}$

(Μονάδα 1)

β. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (Μονάδες 5).

Μονάδες 6

Δίνονται ότι:

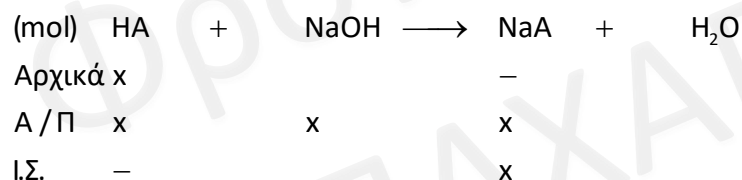
- η θερμοκρασία παραμένει σταθερή (25°C) κατά τη διάρκεια της ογκομέτρησης.
- οι σταθερές ιοντισμού των οξέων αναφέρονται σε $\theta = 25^\circ\text{C}$.
- $K_w = 10^{-14}$.

Απάντηση:

α. Σωστή επιλογή η ii. CH_3COOH με $K_a = 10^{-5}$

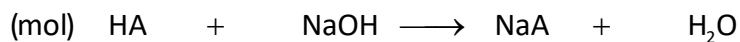
β. Στο ισοδύναμο σημείο της ογκομέτρησης:

$$n_{\text{NaOH}} = c_{\text{NaOH}} \cdot V_{\text{NaOH}} (\text{I.Σ.}) = x$$

Στο μέσο της ογκομέτρησης:

$$n_{\text{NaOH}} = c_{\text{NaOH}} \cdot \frac{V_{\text{NaOH}}(\text{l.Σ.})}{2} = \frac{x}{2}$$

Αρχικά x

A / Π $\frac{x}{2}$

$\frac{x}{2}$

$\frac{x}{2}$

$\frac{V_{\text{NaOH}}(\text{l.Σ.})}{2}$

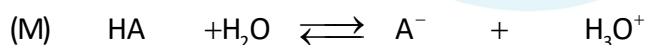
$\frac{x}{2}$

$\frac{x}{2}$

Το διάλυμα που προκύπτει είναι ρυθμιστικό με $c_{\text{οξέος}} = c_{\text{βάσης}}$

$$\text{pH} = \text{pKa} + \log \frac{c_{\text{βάσης}}}{c_{\text{οξέος}}} \Rightarrow 5 = \text{pKa} \Rightarrow \text{Ka} = 10^{-5}$$

Εναλλακτικά

Αρχ c

Ιοντ / Π γ

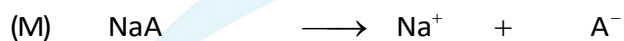
γ

γ

Ι.Ι. c - γ

γ

γ

Αρχ c

-

-

Δ / Π c

c

c

Τελικά -

c

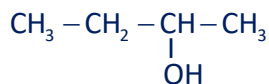
c

$$\text{pH} = -\log[\text{H}_3\text{O}^+] \Rightarrow 5 = -\log \gamma \Rightarrow \gamma = [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-5} \text{ M}$$

$$K_a = \frac{[\text{A}^-] \cdot [\text{H}_3\text{O}^+]}{[\text{HA}]} = \frac{(c + \gamma) \cdot \gamma}{c - \gamma} \approx \frac{c \cdot \gamma}{c} \Rightarrow K_a = \gamma = 10^{-5}$$

- β. Να γράψετε τους συντακτικούς τύπους των αλκοολών Σ και Τ (Μονάδες 2).
 γ. Να παρασκευαστεί η παρακάτω ένωση

με όλους τους δυνατούς συνδυασμούς αντιδραστηρίου Grignard με την αντίστοιχη καρβονυλική ένωση (Μονάδες 2).

Μονάδες 10

Απάντηση:

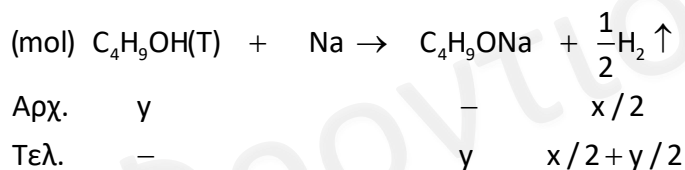
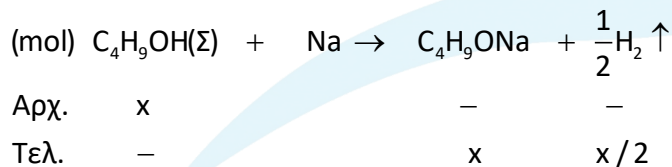
Με βάση το μοριακό τύπο $\text{C}_4\text{H}_9\text{OH}$, αντιστοιχούν τα παρακάτω τέσσερα συντακτικά ισομερή:

Έστω η ένωση Σ: $3x \text{ mol}$

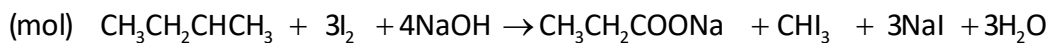
Έστω η ένωση Τ: $3y \text{ mol}$

1^ο μέρος:

$$n_{\text{H}_2} = \frac{V_{\text{H}_2}}{V_m} = \frac{2,24}{22,4} = 0,1 \text{ mol} = \frac{x}{2} + \frac{y}{2} \Rightarrow x + y = 0,2 \text{ mol} \quad (1)$$

2^ο μέρος: (Μόνο μία από τις 4 ισομερείς αλκοόλες δίνει την αλογονοφορμική αντίδραση), άρα η Τ θα είναι η 2^η αλκοόλη

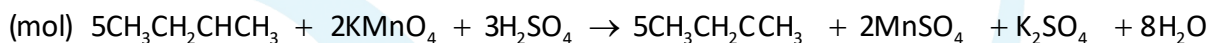

Αρχ.	y	—
Α.Π.	-y	+y
Τελ.	—	0,12

Συνεπώς: $y=0,12 \text{ mol}$ άρα από (1) $x=0,08 \text{ mol}$

3^ο μέρος:

$$n_{\text{KMnO}_4} = c \cdot V = 0,1 \cdot 0,48 = 0,048 \text{ mol}$$

Αρχ.	y	ω
Α.Π.	-5z	-2z
Τελ.	—	—

$$y = 0,12 \text{ mol} = 5z \Rightarrow z = \frac{0,12}{5} = 0,024 \text{ mol}$$

$$\omega = 2z = 2 \cdot 0,024 = 0,048 \text{ mol}$$

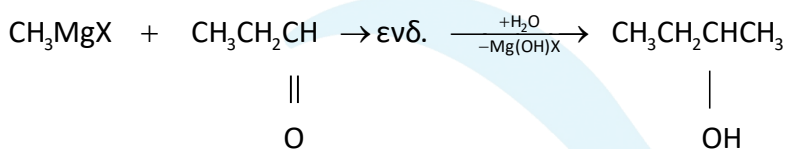
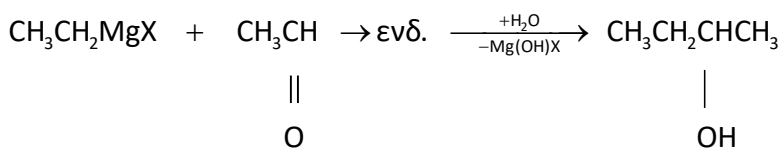
Στο 3^ο μέρος, περιέχονται 0,12 mol της Τ, η οποία είναι δευτεροταγής αλκοόλη και οξειδώνεται σε κετόνη σύμφωνα με την παραπάνω αντίδραση. Με βάση την στοιχειομετρία, καταναλώνεται όλη η ποσότητα της δευτεροταγούς αλκοόλης και του KMnO_4 , συνεπώς η αλκοόλη Σ θα πρέπει να είναι τριτοταγής, η οποία δεν μπορεί να οξειδωθεί.

Επομένως:

α,β. Η αρχική σύσταση του μείγματος και οι συντακτικοί τύποι είναι:

γ. Η παραπάνω αλκοόλη μπορεί να παρασκευαστεί με τους παρακάτω δυο τρόπους:

Γ3. Η προσθήκη νερού, παρουσία καταλυτών, σε άκυκλο υδρογονάνθρακα Φ έχει ως αποτέλεσμα τον σχηματισμό μοναδικού προϊόντος Χ που περιέχει στο μόριο του συνολικά 12 σ δεσμούς. Δίνεται ότι οι πυρήνες όλων των ατόμων άνθρακα στο μόριο Φ βρίσκονται στην ίδια ευθεία.

Να γράψετε τους συντακτικούς τύπους των Φ και Χ, αιτιολογώντας την απάντησή σας.

Μονάδες 4

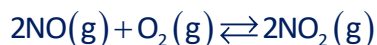
Απάντηση:

Οι πυρήνες όλων των ατόμων C στο μόριο Φ βρίσκονται στην ίδια ευθεία. Συνεπώς η Φ είναι ή αλκένιο με δύο άτομα C ή αλκαδιένιο με τρία άτομα C ή αλκίνιο. Η περίπτωση του αλκενίου με δύο άτομα C απορρίπτεται διότι το Χ θα είχε λιγότερους από 12 σ δεσμούς. Η περίπτωση του αλκαδιενίου με τρία άτομα C απορρίπτεται διότι το Χ θα είχε λιγότερους από 12 σ δεσμούς. Συνεπώς το Φ είναι αλκίνιο. Συνεπώς ο άκυκλος υδρογονάνθρακας Φ είναι αλκίνιο με 4 άτομα C έτσι ώστε το προϊόν Χ να περιέχει στο μόριό του 12 σ δεσμούς. Για να σχηματίζεται μοναδικό προϊόν κατά την προσθήκη νερού στην Φ, η Φ είναι το 2-βουτίνιο (συμμετρικό αλκίνιο).

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Για να μελετήσουμε μια αντίδραση ατμοσφαιρικής ρύπανσης στο εργαστήριο, εισάγουμε ορισμένες ποσότητες NO και O₂ σε δοχείο όγκου V₁ = 10 L, οπότε αποκαθίσταται η χημική ισορροπία:

Το αέριο μίγμα ισορροπίας είναι ισομοριακό και περιέχει συνολικά 12 mol αερίων.

α. Να υπολογίσετε την απόδοση της αντίδρασης και τη σταθερά χημικής ισορροπίας K_c (Μονάδες 5).

β. Μέχρι να αποκατασταθεί η χημική ισορροπία από την έναρξη της αντίδρασης, εκλύεται ποσό θερμότητας ίσο με 144 kJ σε πρότυπη κατάσταση.

Να υπολογίσετε την πρότυπη ενθαλπία σχηματισμού (ΔH_f°) του $\text{NO}(g)$ (Μονάδες 3).

Δίνεται η πρότυπη ενθαλπία σχηματισμού (ΔH_f°) του $\text{NO}_2(g)$: 33 kJ/mol.

γ. Σε σταθερή θερμοκρασία απομακρύνουμε από το μίγμα ισορροπίας 3 mol $\text{NO}_2(g)$ και ταυτόχρονα μεταβάλλουμε τον όγκο του δοχείου σε V_2 , οπότε το σύστημα παραμένει σε κατάσταση χημικής ισορροπίας.

Να υπολογίσετε τον όγκο V_2 του δοχείου (Μονάδες 3).

Μονάδες 11

Απάντηση:

α.

(mol)	$2\text{NO}(g)$	+	$\text{O}_2(g)$	$\rightleftharpoons$	$2\text{NO}_2(g)$
Αρχ.	x		y		–
Αντ / Παρ.	2ω		ω		2ω
Χ.Ι.	x – 2ω		y – ω		2ω

$$x - 2\omega = y - \omega = 2\omega \Rightarrow x = 4\omega \quad y = 3\omega$$

$$n_{\text{αερίων(Χ.Ι.)}} = 12 \Rightarrow 2\omega + 2\omega + 2\omega = 12 \Rightarrow \omega = 2$$

$$x = 8\text{mol} \quad y = 6\text{mol} \quad \omega = 2\text{mol}$$

$$\alpha = \frac{n_{\text{πρακτικά}}}{n_{\text{θεωρητικά}}} = \frac{4}{8} = 0,5 \quad \text{ή} \quad 50\%$$

$$K_c = \frac{[\text{NO}_2]^2}{[\text{NO}]^2[\text{O}_2]} = \frac{\left(\frac{4}{10}\right)^2}{\left(\frac{4}{10}\right)^2 \left(\frac{4}{10}\right)} \Rightarrow K_c = 2,5$$

- β. Μέχρι να αποκατασταθεί η χημική ισορροπία, έχει καταναλωθεί ποσότητα O_2 ίση με 2 mol και έχει εκλυθεί ποσό θερμότητας ίσο με 144 kJ. Άρα όταν έχει καταναλωθεί ποσότητα O_2 ίση με 1 mol το ποσό της εκλυόμενης θερμότητας είναι ίσο με $144/2=72$ kJ. Η αντίδραση είναι εξώθερμη. Συνεπώς $\Delta H^\circ = -72$ kJ.

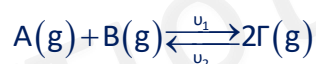
$$\Delta H^\circ = \sum \Delta H_{f(\text{προϊόντων})}^\circ - \sum \Delta H_{f(\text{αντιδρώντων})}^\circ \Rightarrow -72 = 2 \cdot 33 - 2\Delta H_{f(\text{NO})}^\circ \Rightarrow \Delta H_{f(\text{NO})}^\circ = +69 \text{ kJ/mol}$$

γ.

(mol)	$2\text{NO}(\text{g})$	+	$\text{O}_2(\text{g})$	$\rightleftharpoons$	$2\text{NO}_2(\text{g})$
Αρχ.	8		6		–
Αντ/Παρ.	4		2		4
Χ.Ι.	4		4		4
Μεταβολή	V_2				–3

$$K_c = \frac{[\text{NO}_2]^2}{[\text{NO}]^2[\text{O}_2]} \Rightarrow 2,5 = \frac{\left(\frac{1}{V_2}\right)^2}{\left(\frac{4}{V_2}\right)^2 \left(\frac{4}{V_2}\right)} \Rightarrow V_2 = 160 \text{ L}$$

- Δ2. Σε δοχείο σταθερού όγκου $V = 1$ L και σταθερής θερμοκρασίας θ °C, εισάγονται 4 mol αερίου Α και 4 mol αερίου Β, τα οποία αντιδρούν αμφίδρομα σύμφωνα με την παρακάτω χημική εξίσωση:

της οποίας οι δύο αντίθετες χημικές αντιδράσεις είναι απλές.

Σε χρονική στιγμή t , πριν από την αποκατάσταση της χημικής ισορροπίας, στο δοχείο υπάρχουν 2 mol αερίου Β και οι ταχύτητες των δύο αντίθετων αντιδράσεων είναι:

$$u = 2,56 \cdot 10^{-1} \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1} \cdot \text{min}^{-1} \quad (\text{προς τα δεξιά})$$

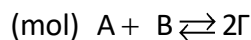
$$u = 1,6 \cdot 10^{-1} \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1} \cdot \text{min}^{-1} \quad (\text{προς τα αριστερά})$$

- α. Να υπολογίσετε τις σταθερές της ταχύτητας των δύο αντίθετων χημικών αντιδράσεων (Μονάδες 4) και την σταθερά K_c της αμφίδρομης αντίδρασης (Μονάδα 1).
- β. Να υπολογίσετε τις ποσότητες σε mol των τριών αερίων Α, Β, Γ στην κατάσταση χημικής ισορροπίας (Μονάδες 3).

Μονάδες 8

Απάντηση:

α.

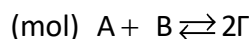

Αρχ. 4 4 -

A / Π -x -x +2x

t 4-x 4-x 2x

$$4 - x = 2 \rightarrow x = 2mol$$

Αρχ. 4 4 -

A / Π -2 -2 +4

t 2 2 4

$$C_A = \frac{n}{V} = \frac{2}{1} = 2M$$

$$C_B = \frac{n}{V} = \frac{2}{1} = 2M$$

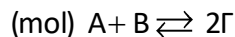
$$C_\Gamma = \frac{n}{V} = \frac{4}{1} = 4M$$

$$u_1 = k_1[A][B] \rightarrow k_1 = \frac{u_1}{[A][B]} = \frac{2,56 \cdot 10^{-1} M \cdot \text{min}^{-1}}{2M \cdot 2M} = 0,064 M^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$$

$$u_2 = k_2[\Gamma]^2 \rightarrow k_2 = \frac{u_2}{[\Gamma]^2} = \frac{1,6 \cdot 10^{-2} M \cdot \text{min}^{-1}}{4^2 M^2} = 0,001 M^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$$

$$K_c = \frac{k_1}{k_2} = \frac{0,064 M^{-1} \cdot \text{min}^{-1}}{0,001 M^{-1} \cdot \text{min}^{-1}} = 64$$

β.

Αρχ. 4 4 -

A / Π -y -y +2y

XI 4-y 4-y 2y

$$C_A = C_B = \frac{4-y}{1} = 4-yM \quad C_\Gamma = \frac{2y}{1} = 2yM$$

$$K_c = \frac{[\Gamma]^2}{[A][B]} = \frac{(2y)^2}{(4-y)^2} = 64 \rightarrow \frac{2y}{4-y} = 8 \rightarrow y = 3,2mol$$

$$n_A = n_B = 4 - 3,2 = 0,8mol$$

$$n_\Gamma = 2 \cdot 3,2 = 6,4mol$$

Δ3. Διαθέτουμε:

- Υδατικό διάλυμα CH_3NH_2 συγκέντρωσης 0,1 M στους θ °C, το οποίο έχει $[\text{OH}^-] = 10^{-3}$ M.
- Υδατικό διάλυμα NH_3 συγκέντρωσης 0,1 M στους 25 °C, το οποίο έχει την ίδια συγκέντρωση $[\text{OH}^-] = 10^{-3}$ M.

Η θερμοκρασία θ είναι:

- i. μεγαλύτερη των 25 °C.   ii. μικρότερη των 25 °C.   iii. ίση με 25 °C.

α. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση (Μονάδα 1).

β. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (Μονάδες 5).

Δίνονται:

- Η σειρά αύξησης του +I επαγωγικού φαινομένου είναι: $-\text{H} < -\text{CH}_3$.
- Τα δεδομένα του προβλήματος επιτρέπουν τις γνωστές προσεγγίσεις.

Μονάδες 6

Απάντηση:

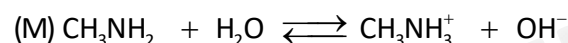
α. Σωστό το (ii).

Διάλυμα Υ1 CH_3NH_2 : $c=0,1\text{M}$, θ °C, $[\text{OH}^-] = 10^{-3}$ M

Διάλυμα Υ2 NH_3 : $c=0,1\text{M}$, 25°C, $[\text{OH}^-] = 10^{-3}$ M

β.

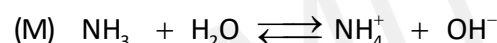
Διάλυμα Υ1 CH_3NH_2 :

$$[\text{OH}^-] = 10^{-3} \text{ M} = x$$

$$K_{b(\text{CH}_3\text{NH}_2)\theta^\circ\text{C}} = \frac{[\text{OH}^-][\text{CH}_3\text{NH}_3^+]}{[\text{CH}_3\text{NH}_2]} = \frac{x^2}{0,1} = \frac{(10^{-3})^2}{0,1} = \frac{10^{-6}}{0,1} = 10^{-5} \theta^\circ\text{C}$$

Διάλυμα Υ2 NH_3 :

$$[\text{OH}^-] = 10^{-3} \text{ M} = y$$

$$K_{b(\text{NH}_3)25^\circ\text{C}} = \frac{[\text{OH}^-][\text{NH}_4^+]}{[\text{NH}_3]} = \frac{y^2}{0,1} = \frac{(10^{-3})^2}{0,1} = \frac{10^{-6}}{0,1} = 10^{-5} \quad 25^\circ\text{C}$$

Αρχικά, συμπεραίνουμε ότι $K_{b(\text{CH}_3\text{NH}_2)\theta^\circ\text{C}} = K_{b(\text{NH}_3)25^\circ\text{C}} = 10^{-5}$ (1)

Σύμφωνα με την σειρά αύξησης +I επαγωγικού φαινομένου στην ίδια θερμοκρασία (25°C), θα ισχύει ότι η βάση CH_3NH_2 θα είναι πιο ισχυρή από την NH_3 άρα $K_{b(\text{CH}_3\text{NH}_2)25^\circ\text{C}} > K_{b(\text{NH}_3)25^\circ\text{C}}$ (2).

Από (1) και (2): $K_{b(\text{CH}_3\text{NH}_2)25^\circ\text{C}} > K_{b(\text{CH}_3\text{NH}_2)\theta^\circ\text{C}} = K_{b(\text{NH}_3)25^\circ\text{C}} = 10^{-5}$.

Συνεπώς συμπεραίνουμε ότι η K_b στους $\theta^\circ\text{C}$ είναι μικρότερη από αυτή στους 25°C και εφόσον η αντίδραση ιοντισμού είναι ενδόθερμο φαινόμενο, άρα με βάση την αρχή Le Chatelier η θέση της ιοντικής ισορροπίας μετατοπίστηκε προς τα αριστερά και επομένως η θερμοκρασία θα είναι μικρότερη από τους 25°C.